

ORSZÁGOS IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI TANÁCS HIVATALA
HIVATALVEZETŐ

42810/2011. OIT Hiv.

ELŐTERJESZTÉS

**az Országos Igazságszolgáltatási Tanács részére
a Bíróságok fejezet 2012. évi költségvetési javaslatáról**

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 39. § b) pontja alapján a Bíróságok fejezet OIT által összeállított költségvetési javaslatát a Kormány a központi költségvetési javaslat részeként terjeszti elő az Országgyűlésnek.

A.

A Nemzetgazdasági Minisztérium az OIT Hivatalának 2011. július 25-én megküldte a 2012. évi költségvetési törvényjavaslat összeállításához szükséges feltételekről és az érvényesítendő követelményekről szóló tájékoztatót.

A Bíróságok fejezet 2012. évi javasolt támogatási előirányzatának levezetését (1. sz. melléklet) az OIT Hivatala 2011. július 26-án vette kézhez. A kiadott keretszám a költségvetési szervek és a fejezeti kezelésű előirányzatok támogatását tartalmazza.

A 2012. évi tervezés az eddigi gyakorlattól részben eltérő, új rend szerint történik. A jellemzően bázisalapú tervezési módszertant felváltja az állami feladatok ellátásához szükséges források meghatározása, mely feltételezi, hogy a tervezésben részt vevők áttekintik feladataikat, értékelik, meghatározzák azon állami feladatok körét, melyet a kormányzati struktúrában az adott szervezetnek kell ellátnia.

A fejezetek a Tájékoztatóban foglaltak alapján kezdik meg a tervezési munkát.

A 2012. évi költségvetési javaslat összeállításának fő szempontjai voltak:

- A 2012. évi fejezeti támogatási keretszám kialakítása a 2011. évi eredeti előirányzathoz kiindulva az alábbiakat tartalmazza:

- a 2011. évi költségvetési törvény módosítása miatti kötelező fejezeti tartalék képzés elvonásának (zárolásának) bázisba építése,
  - egyszeri feladatok miatti báziscsökkentés,
  - a már ismert feladat átadás-átvételből származó nullszaldós előirányzat változás.
- Létszám tervezése:
- szervezeti intézkedések következtében felszabaduló létszám törlése,
  - létszám csak akkor tervezhető, ha legalább a munkaköri csoportra kivetett átlag szerinti személyi juttatási előirányzat és járulékai rendelkezésre állnak. Létszám személyi juttatási előirányzat nélkül nem tervezhető, az ilyen létszám-előirányzat törlendő,
  - a létszám az év közben belépett fejlesztésekkel és azok szintre hozásával növelhető.
- Személyi juttatások tervezése:
- a tervezés jelenlegi szakaszában változatlan mértékű alapilletménnyel kell számolni, a személyi juttatás előirányzat illetményfejlesztés címen nem növelhető,
  - a személyi juttatásokat úgy kell megtervezni, hogy az fedezetet nyújtson a törvény szerinti kifizetésekre,
  - az év közben belépett új feladatok hatásával és szintre hozásával növelhető a 2011. évi eredeti előirányzat,
  - a nem rendszeres személyi juttatások előirányzata tervezéskor a 2011. évi eredeti előirányzathoz képest növekedést nem tartalmazhat,
  - a külső személyi juttatásokat a lehető legminimálisabb mértékre kell csökkenteni.
- A munkaadókat terhelő járulékokat a hatályos jogszabályok alapján kell tervezni.

A dologi kiadásokat a 2011. évi eredeti előirányzatból és a 2011. évi költségvetési törvénymódosításból kiindulva kell tervezni.

A dologi kiadások a fejezeti támogatási keretszámban rögzített előirányzatból, a saját bevételek növekményéből és a kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosításokból finanszírozhatóak.

- Az intézményi felhalmozási kiadásokat a dologi kiadásoknál alkalmazott takarékosági, rangsorolási szempontok érvényesítésével kell tervezni.
- A bevételi előirányzatot vagy annak változását oly módon kell bemutatni, hogy abból egyértelműen kitűnjék a változás indoka.

A bírság bevételek tervezése során tekintettel kell lenni az Áht. 2012. január 1-jétől hatályos 100/E § (3) bekezdésére, mely alapján a hatósági eljárás alá vont természetes vagy jogi személlyel, további jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettel szemben a hatóság által kiszabott és beszedett bírság a hatósági feladatot ellátó központi

államigazgatási szervnél és területi szerveinél a működés kiadásaira nem használható fel.

A 2012. évtől kezdődően a bírság bevételek teljes körűen központosításra kerülnek.

A korábban központi költségvetési szervekhez befolyt és ott felhasznált bírságokat a 2010. évi költségvetésben központosított bevételként kell megtervezni, vonal alatti tételként. A bírságok beszedése, nyilvántartása az eddigi beszedő feladata lesz, azonban a saját előirányzatai között se nem tervezheti meg, se nem számolhatja el, azokat meghatározott időközönként köteles lesz a központi költségvetésbe befizetni.

Ez egyaránt igaz mind a 2012. január 1-je után kiszabott és beszedett, mind a 2012. január 1-je előtt kiszabott, de csak azt követően befolyt bírságokra.

A bírság bevétel költségvetési támogatással kerül kiváltásra és a fejezet bázis előirányzatában szerepel.

– A fejezeti kezelésű előirányzatok 2012. évben megváltozó tervezése:

A fejezeti kezelésű előirányzatok az adott ágazat kiemelt programjainak, céljainak lebonyolítását szolgálják, elsősorban államháztartáson kívülre történő kifizetések formájában.

A 2012. évben a fejezeti kezelésű előirányzatokra vonatkozó átcsoportosítási, kifizetési szabályok módosulnak. A tervezett módosítások alapján évközben a fejezeti kezelésű előirányzatok átcsoportosítása, ezek terhére történő kifizetés nem lesz megengedett a fejezeten belüli intézmények javára.

Az ismertetett szabályok alapján a tervezésnél kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy az intézményeknél felmerülő kiadások az adott intézménynél kerüljenek megtervezésre. A fejezetet irányító szerv által a szerv székhelyén megvalósuló beruházásokat nem a Központi Beruházások alcímre, hanem a költségvetési szervek intézményi beruházási kiadások kiemelt előirányzatán kell tervezni.

A fejezeti általános tartalék tervezésének lehetősége megszűnik. A tervezés változása következtében a fejezeti kezelésű előirányzatok cím 2012. évtől megszűnik és az előirányzatok az 1. címen az intézmények költségvetésében kerülnek megtervezésre.

A 2012. évi költségvetési javaslat kidolgozásához az OIT Hivatala levélben felkérte a fejezet irányítása alá tartozó intézményeket a „Tájékoztató adatok a 2011. évről” és a „Költségvetési javaslat a 2012. évre” című táblázatok kitöltésére. Az adatok összesítését követően az OIT Hivatala elkészítette a 2012. évi javasolt keretszám alapján a Bírószágok fejezet költségvetési javaslatát (2. sz. melléklet).

Az adatszolgáltatás és a várható bírság bevételek alapján a Bírószágok fejezet bírság bevétele 3.873,4 millió Ft költségvetési támogatással váltható ki.

B.

A tervezési útmutató alapján készült javaslat mellett az OIT Hivatala kidolgozta a bíróságok működéséhez, valamint az elmúlt években alkotott jogszabályok végrehajtásához szükséges 2012. évi előirányzatok bemutatását is.

Amint az a Magyary Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Programban is megfogalmazódott, a Kormány célja a jó állam megteremtése. A Kormány a jó állam megteremtése érdekében három jelentős igazgatási programot indít 2011-ben, igazodva az állam alkotmányos szerkezetéhez: az igazságügyi, az önkormányzati reformot és a Magyary Programot. 2010 júniusától kivételesen nagyszámú és jelentős jogalkotás, intézkedés történt, amelyek részben előfeltételei is voltak annak, hogy megalapozott stratégia mentén kerüljenek végrehajtásra a programok. Az igazságügyi reform elsősorban az új Alaptörvény nyomán megszülető, számos esetben sarkalatos törvények által, a három hatalmi ág érdemi együttműködésével valósul meg 2011 szeptemberétől (Magyary Program 1.1.1. pont).

Az OIT Hivatala ezen együttműködés keretében kívánta részletesen ismertetni a Bíróságok fejezet fejlesztési igényeit, fontosságai sorrendbe állítva (3. sz. melléklet).

Messzemenően egyetértve azzal a kormányzati célkitűzéssel, mely szerint a finanszírozást a feladatokhoz kell igazítani, a táblázat világosan és egyértelműen mutatja, hogy amennyiben a kért forrásokat a szervezet nem, vagy csak részlegesen kapja meg, teljességgel ellehetetlenül a bíróságok anyagi helyzete. Ez pedig végső soron oda vezethet, hogy nemcsak a 2010-ben megalkotott új törvények szerinti megnövekedett feladatokat (pl. kiemelt jelentőségű ügyek), de még a Magyarország Alaptörvényének 25. cikkében írt igazságszolgáltatási alapfeladatot sem lesz képes teljesíteni a szervezet, veszélybe kerülhet a harmadik hatalmi ág működőképessége. **Az Alaptörvényben és más törvényekben meghatározott feladatok nem teljesítéséért vagy nem időszerű teljesítéséért – amennyiben annak a bíróságok igazgatási kompetenciáján, ráhatásán kívül álló, költségvetési, pénzügyi okai lesznek – az Országos Igazságszolgáltatási Tanács, illetve a bírósági szervezet a felelősséget nem vállalhatja.**

I.

a) A működőképesség megtartása részeként elengedhetetlen a Fővárosi Bíróságon és a Pest Megyei Bíróságon felhalmozódott ügyhátralék kezelésére központi forrásból (többlettámogatásból) biztosított 100 fő ideiglenes létszám, valamint az ahhoz kapcsolódó dologi kiadások fedezetének véglegesítése. Az ideiglenesen, három évre, a hátralék feldolgozására biztosított támogatás annak az anomáliának a felszámolását célozta, amely az azonos ügyérkezés és létszámarány 2001 évtől kezdődő megbomlása következtében a központi régióban kialakult. E létszámbővítés ugyan végleg nem tudta orvosolni e két bíróságon a munkateher és időszerűségi problémákat, de segítette annak kezelhetőségében. Az ideiglenes állások figyelembe vételével az elmúlt évben végzett számítások kimutatták, hogy a fővárosban 144-gyel, Pest megyében 24-gyel több bírói

álláshely létesítése lenne indokolt az országosan átlagos munkateher eléréséhez. Mindkét bíróság esetében ezért az ideiglenes álláshelyek elvonása beláthatatlan, és kezelhetetlen következményekkel járna, ellenkező irányba fordítaná a bíróságokon megindult kedvező folyamatokat, megbénítva a központi régió bíróságainak működését.

b) Feltétlenül szükséges az alapfeladat ellátásához az ÁSZ jelentései szerint is évek óta alulfinanszírozott dologi előirányzat növelése. A bázis előirányzatot tovább csökkentette az előző évi meghatározott százalékos elvonás mértéke és a tárgyévi kötelező tartalékképzés összege. A dologi előirányzat évek óta nem biztosítja az infláció mértékét, az ÁFA növekedés vonzatát és a megnövekedett igazságszolgáltatási feladatok többletkiadását. Az intézmények ezért egyre nagyobb adósságállományt halmoznak fel, fizetési gondokkal küzdenek. A 2011. évi módosított 10.938.974 ezer forint módosított előirányzattal szemben a várható felhasználási igény 14.795.974 ezer forint lesz.

c) Az alapfeladat ellátásához nélkülözhetetlen igénye a bíróságoknak, hogy a tárgyi költségmentesség kibővült körébe, illetve az új költségfeljegyzési jog körébe tartozó ügyek elbírálására költségvetési forrást kapjanak. Jogszabályváltozás folytán növekedtek jelentős mértékben a szakértői tevékenységgel kapcsolatos díjak. Többletköltséget okoz a fordítói és tolmácsdíjak, a tanúdíjak, valamint az ülnöki díjak emelkedése is.

d) A bírák szolgálati jogviszonyának a jelentősen csökkentett felső korhatár betöltésével történő megszűnése folytán, a felmentéssel egyidejűleg, a nyugdíjazás évében esedékessé váló jubileumi jutalmak többletét szintén az alapfeladat ellátásához kapcsolódóan kell biztosítani.

A bírósági szervezet működőképessége megtartásához összesen: 5.405,2 millió Ft többlettámogatás szükséges.

II.

a) Az elmúlt évek jogalkotása a bírósági szervezetre számos többletfeladatot rótt, amelyek költségvetési támogatás vonzatát a Hivatal rendre bemutatta. Igényeink bemutatása azonban csak elenyésző részben volt sikeres. Elmaradt a támogatás az egyes eljárási és az igazságszolgáltatást érintő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi LXXXIX. törvény által bevezetett, kiemelt jelentőségű ügyekre és perekre vonatkozóan. Költségvetési többlettámogatás nélkül a bíróságok (elsősorban a központi régióban) a személyi és tárgyi feltételek hiányosságai, valamint a munkateher nagysága miatt nem lesznek képesek ezen ügyek törvényben előírt határidőben történő elintézésére.

b) Az egyes törvényeknek a bíróságok hatékony működését és a bírósági eljárások gyorsítását szolgáló módosításokról szóló 2010. évi CLXXXIII. törvény végrehajtására az Országgyűlés a 2011. évre az előirányzaton felül 3.000,0 millió Ft-ot biztosított a Bíróságok fejezet részére. Időközben a 2011. évi költségvetésről szóló törvény módosítása következtében kötelező fejezeti tartalékot kellett képezni, amely a fenti összeg terhére került végrehajtásra. A bírósági eljárások elhúzódásának megakadályozása,

a törvény végrehajtásához szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása hiányában nem végrehajtható.

c) A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény módosítása folytán egyes szabálysértési ügyek elbírálása (ismét) bírósági hatáskörbe került, megnövelve a bíróságok tárgyalási tevékenységét és az ezzel szükségszerűen együtt járó költségeket is (posta, jegyzőkönyvvezetők alkalmazása, tárgyalótermek biztosítása, védői, szakértői, tolmácdíjak stb.). A törvény végrehajtásához szükséges költségvetési támogatásnak csak egy részét kapta meg a Fejezet.

d) A határon átnyúló tartási ügyekben a központi hatósági feladatok ellátásáról szóló 2011. évi LXVII. törvény értelmében gondoskodni kell a végrehajtható okirat elektronikus formátumban történő beviteléről, kezeléséről, tárolásáról, a kiállítók részére legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírásáról. Az ehhez szükséges hardver és szoftver fejlesztésének költségvonzatát szükséges biztosítani.

e) Az egyesülési jogról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló törvény tervezete alapján a bíróságoknál egyrészt átmeneti (a civil szervezetek un. újraregisztrálása 2012. I. félévében), másrészt állandó jellegű (a szervezetek közhasznúsági nyilvántartásba vételi eljárása, a közhasznúsági jelentés letétbe helyezésének megvalósítása, a civil szervezetek tekintetében is bevezetésre kerülő csőd- és felszámolási eljárás, illetve végelszámolás lefolytatása) többletfeladatokat keletkeztettek.

A módosult törvények 6.443,1 millió Ft többlettámogatás biztosítása mellett végrehajthatók.

III.

A bírósági épületek folyamatos karbantartásának, felújításának, valamint bővítésének évtizedes elmaradása mára már több használhatatlan műszaki állapotú, bírósági munkavégzésre teljesen alkalmatlan, az Európai Unióban már elfogadhatatlan épületet eredményezett. A rekonstrukció nem tűr halasztást a Sárbogárdi, a Tapolcai, a Szarvasi Városi Bíróság, a Csongrád, a Heves, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság esetében. A Debreceni Városi Bíróság épülete évek óta életveszélyes, a Budakörnyéki Bíróság elhelyezését is biztosító Pest Megyei Bíróság épülete kritikus állapotú.

Mindezen igények összesen: 16.200,0 millió forintot képviselnek.

IV.

Kritikus állapotú a bírósági informatikai és számítástechnikai eszközállomány. Ezért elengedhetetlen az eszközállomány folyamatos cseréje, a szoftverállomány bővítése, a bünyügyi nyilvántartó szervvel az elektronikus kapcsolat megteremtése és fejlesztése, az uniós pályázatok informatikai fenntartása, a minősített adat védeleméről szóló törvény követelményeinek megteremtése. Szükséges továbbá a Legfelsőbb Bíróság volt

elnökének juttatása, a szolgálati bíróság személyi feltételeinek megteremtése, továbbá a kötelező előresorolás költségvetési fedezetének biztosítása.

Mindezek összesen: 4.930,3 millió forintot igényelnek.

C.

A Nemzetgazdasági Minisztériumnál államtitkári egyeztető megbeszélést kezdeményeztem, amelyre 2011. augusztus 22-én 13 órakor került sor. A megbeszélésen dr. Naszvadi György államtitkár úrnak átnyújtottam a Bíróságok fejezet fejlesztési igényeit prioritási sorrendbe állítva (3. sz. melléklet) és kértem, hogy jegyzőkönyvben rögzítsék a Bíróságok fejezet igényeit.

Az államháztartás helyzetére tekintettel államtitkár úr szakértői vizsgálatot kért munkatársaitól. A vizsgálatok befejezését követően újabb egyeztetést helyezett kilátásba, amelyre az előterjesztés elkészítéséig nem került sor.

D.

A Bíróságok fejezet fenti fejlesztési igényeit a hatalmi ágaknak a Magyar Programban írt érdemi együttműködésében bízva mutatjuk be, remélve, hogy a tényekkel, adatokkal alátámasztott érveinket a költségvetési források felett rendelkezni jogosult döntéshozók elfogadják, és belátják, hogy a bírósági szervezet a jelenlegi pénzügyi lehetőségei között a rá háruló feladatait felelősséggel teljesíteni nem tudja.

A Nemzeti Együttműködés Programja III/2.10. pontjában foglalt kívánalom szerint az új parlamentnek kötelessége olyan törvények meghozatala, amelyek gyorsítják a büntető eljárásokat, és olyan lépések megtétele, amelyek megteremtik a bíróságok gyors döntéseinek személyi és tárgyi feltételeit. Nézetünk szerint az előterjesztésben felsorakoztatott igények teljesítése egytől egyig elengedhetetlenül szükséges e cél eléréséhez, érvényre juttatásához.

Mindezekre tekintettel kérem

az Országos Igazságszolgáltatási Tanácsot,

hogy az előterjesztést vitassa meg, és a határozati javaslatról – annak 2. pontja tekintetében az A., B., C., illetve D. változatok közül választva – döntsön.

Budapest, 2011. szeptember 5.

dr. Matheidesz Ilona s.k.

HATÁROZATI JAVASLAT**133/2011. (IX. 13.) OIT****h a t á r o z a t****a Bíróságok fejezet 2012. évi költségvetési javaslatáról**

Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács

1. egyetért azzal, hogy a bíróságok alapvető működési feltételeit minden körülmények között biztosítani kell, a többletfeladatok ellátásához szükséges forrást a központi költségvetésnek kell finanszírozni, a folyamatosan húzóó, legszükségesebb fejlesztések tovább nem halaszthatók.
2. felhatalmazza elnökét, hogy:

A. változat

a Bíróságok fejezet 2012. évi költségvetési igényét az előterjesztés B/I-IV. pontjában bemutatott tartalommal képviselje a költségvetési tárgyalások során.